

Ksilitni nakit za zašit
ksilit, srebrna nitka, 2005

KAJA AVBERŠEK (1983)

... je univerzitetna diplomirana oblikovalka, ki se ukvarja predvsem z ilustracijo, stripom, grafičnim oblikovanjem ter ustvarjanjem lutk in scenografij.

Že v času študija na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje (ALUO) sodeluje pri več skupinskih in samostojnih razstavah. 2005. prejme priznanje ALUO za izjemne dosežke.

Med študijsko izmenjavo v Lizboni pripravi diplomsko delo *Zapiski in zariski z Azorskih otokov*, rezultat je knjiga *Nos Açores (Na Azorih)*, ki 2006. izide pri portugalski založbi *Texto Editores*. Za diplomu prejme **študentsko Prešernovo nagrado**.

Med bivanjem v Lizboni sodeluje z lutkovnim gledališčem *Lua Cheia oz. Polna luna* (2007–2008); oblikuje lutke, scenografije ter tiskovine za njihove predstave.

Od leta 2008 aktivno sodeluje v uredništvu kolektiva *Stripburger*, (so)ureja revijo, objavlja avtorske stripe ter strokovna besedila na področju stripa in kolektiv predstavlja na mednarodnih festivalih in sejnih. Njene stripe objavi tudi japonska revija *Uzo* (2010) ter slovenska *Tribuna* (2010).

Sodeluje pri razstavi in posledično izdaji stripovskega zbornika *Greetings from Cartoonia oz. Pozdravi iz Striponije* (2009) ter pri projektu *TukiSTRIPičaki* – stripi v čakalnicah železniških postaj (2010); likovno opremi stripovski zbornik, ki je rezultat razstave.

2009. v *Mladini* objavi stripe *Peter K.*, *Mojca P.* in *O zmajšču*. Izidejo v zajetnem zborniku *Slovenski klasiki v stripu!* (urednik Tomaž Lavrič), za katerega oblikuje knjižni ovitek. Na 4. bienalu vidnih sporočil zanj prejme **Brumnovo nagrado**.

Z avtorskimi postavitvami ter ilustracijami za kataloge sodeluje pri mednarodnem festivalu *Svetlobna gverila* v Ljubljani (2009, 2010).

Za posebno kolekcijo *Zvezda nogavic Zvezda ima mlade* (2009) oblikuje seriji ženskih dokolenk *Ptice* in *Črtke*.

Od leta 2009 sodeluje s skladateljem Petrom Kusom; takrat likovno opremi interaktivno razstavo izvornih inštrumentov *Evfonija: Pojoči grad* (Stari grad, Celje) ter oblikuje in ilustrira pripadajoče tiskovine. Likovno opremi animirano zvočno predstavo *Izguljeni ton* (režija Peter Kus, premiera januar 2010, Lutkovno gledališče Ljubljana) ter oblikuje in ilustrira pripadajoče tiskovine. V letu 2010 s Petrom pripravljata dva projekta: *Pojočni grad: priročnik za gradnjo izvornih glasbenih inštrumentov v stripu* ter *Pojočni grad: multimedijška risana zvočna predstava*.

Kaja zaključuje magistrski študij na ALUO v Ljubljani, smer ilustracija. Poučuje portugalščino in v velenjskem *Našem času* redno objavlja kolumne pod skupnim naslovom *Žabja Perspektiva*.

Razstave in predstavitve

- 2002 ::: **Gospodarska zbornica Slovenije**, študentska razstava *Valkarton*, Ljubljana
- 2003 ::: študentska razstava *Stojnice mesta Koper*, Mestna občina Koper
- 2004 ::: **BIO** (Bienale industrijskega oblikovanja), skodelice za espresso
- 2005 ::: **Slovenski etnografski muzej**, *Spogledi*, oblikovanje v steklu, pustne maske
- 2005 ::: mednarodni projekt *Gibanica*, izvorne glinene steklenice, **galerija Alkatraz**, Ljubljana
- 2009 ::: *Rajska dežela*, festival **Svetlobna gverila**, Ljubljana
- 2009 ::: *Slovenski klasiki v stripu!*, Trnfest, **KUD France Prešeren**, Ljubljana
- 2009 ::: *Pozdravi iz Striponije*, spremljevalni program 28. grafičnega bienala, **Slovenski etnografski muzej**
- 2009 ::: *Tehnologije v likovni umetnosti*, **galerija Velenje** (org. Slovensko društvo likovnih kritikov v sodelovanju z galerijo Velenje)
- 2009 ::: *Slovenski klasiki v stripu!*, **4. bienale vidnih sporočil Slovenije** (org. fundacija Brumen)
- 2010 ::: *TukiSTRIPičaki*, čakalnice železniških postaj Slovenije, **Stripburger/Forum** Ljubljana
- 2010 ::: *Nočna branja*, festival **Svetlobna gverila**, Ljubljana
- 2010 ::: *(So)stanovanci*, parkirna hiša ParkiRaj, Miklošičeva, festival **Svetlobna gverila**, Ljubljana
- 2010 ::: *Pecha Kucha*–predstavitve avtorskih del, **galerija T5 project space**, Ljubljana

Kaja Avberšek

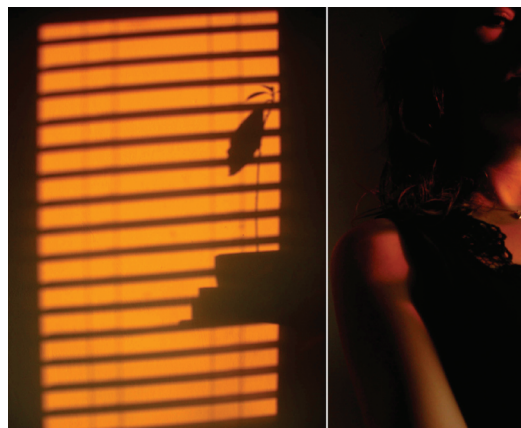

Razstavišče **Barbara**
Muzej premogovništva Slovenije

9. 6. - 10. 9. 2010

IZDAL: Premogovnik Velenje, zanj dr. Milan Medved
RAZSTAVNI PROSTOR: Muzej premogovništva Slovenije, Koroška cesta – Stari Jašek
DATUM: 9. 6. – 10. 9. 2010
ORGANIZACIJA: Stojan Špegel
POSTAVITEV RAZSTAVE: Kaja Avberšek, Stojan Špegel
OBLIKOVANJE ZLOŽENKE: Kaja Avberšek

LIKOVNI AFORIZMI (KAJE AVBERŠEK)

Kaja Avberšek je mlada ustvarjalka, ki deluje na različnih nivojih vizualnega sporočanja in ga večče prepleta s pisanjem komentarjev. Svoj ustvarjalni kredito je najbolj nazorno opredelila v zapisu *Utihnimo!*, ko je ugotovila, da iskanje izgubljenega tona privede do najdenja tišine. »In najti tišino, najti praznino, razumeti, da je pozaba ravno tako pomembna kot spomin, kot belina na popisanem listu papirja ...«¹ S tem je tudi poudarila znano dejstvo, da je manj mnogokrat več, in sama se pri svojih likovnih realizacijah drži prav tega načela, pa naj gre za grafično oblikovanje, ilustracijo, strip ali ustvarjanje na področju scenografije,

oblikovanja lutk in likovnih podob izvernih glasbenih inštrumentov.

V posebnem ambientu razstavišča Muzeja premogovništva Slovenije v Velenju razstavlja dela, izbrana iz njenega dosedanjega opusa, v katerih lahko slutimo nadaljevanje iskanja v smeri esence znakovnega sveta (predmetov in črk) in praznin (sporočil) ...

S pravim razmerjem med znaki (besedilo in slike) in prazninami (monokromne podobe) je napravila strip *Bergmandeljčevo pivo* po hudomušni kratki zgodbi Stojana Špegla. Domišljija, ki je ustvarila lik prisrčno nagajivega in iznajdljivega škrate, se zlahka preplete s mozičljem, kakršnega je upodobila Kaja Avberšek. Tako lahko logično vstopijo tudi njeni osnutki za posrečene maskote in uporabne predmete, ki se navezujejo na krajevne značilnosti in posebnosti prostora; vse je povezano z rudarjenjem in ljudmi, ki so s tem živeli. Prilagajali so se prostoru in času ter ju hkrati soustvarjali.

Likovno učinkovito je izdelala tudi gledališki plakat za komedijo Petra Rezmana *Knapovska večerja*; oblikovala je tipografijo in na ploskev umestila samo dva predmeta: skodelico in vrček, ki pa nista navadna predmeta, saj med seboj na posebno izpovedni način komunicirata. Spet je izbrala črno barvo (temo vsega začetka) in tako še bolj poudarila linije in značilne piktograme, ki bi jih mogli prepoznati že kot avtorčin (značilen) podpis.

Dela Kaje Avberšek so kot aforizmi: jedrnat po obliki in duhoviti po pomenih. Še zlasti je poseben in večpomenski njen *Nakitni ksilit za zašit*. Gre za nakit geometrijskih oblik iz poliranega ksilita; umetnica kombinira osnovne forme - kvadrate in pravokotnike ter jih perforira s krogci. S polituro doseže izgled dragocenega materiala, krogce pa prešije s srebrno nitko, ki naredi na površini vzorce: avtorica jih imenuje stilizirani grmički. Posamezne ploščice lahko vidimo kot miniaturno skulpturo, lahko so niz malih teles, skulptur, reliefov. Premorejo več funkcij, so artefakti in čisto navadni predmeti, so sofisticiran nakit in zabavna igra hkrati.

Takšna je tudi likovna zgodba glasbil in celostne likovne podobe animirane zvočne predstave

*Izgubljeni ton*² skladatelja in režiserja Petra Kusa. Izhodišče avtorja, ki je izpostavil glasbo kot socialno vez, je Kaja Avberšek ne le občutljivo dojela, ampak tudi nadgradila z učinkovitimi likovnimi sestavinami. Nenavadna glasbila s prdatki dekorativnih in humornih elementov, v sicer preštudirani likovni formi, liniji in barvi, delujejo enako arhaično kot sodobno: enako mistično kot igrivo.

Igrivost avtorica v svojih risanih zgodbah – stripih posebej izpostavlja. *Veverica partizanka najde odpadlo slivo* in *Kletka* sta stripa polna svežih domislekov in kažeta na njen neobremenjen pogled na svet in svetovljanstvo. Zabavajo nas kot anagrami z enigmatičnimi pomeni predmetov.

Milena Zlatar

¹ Gledališki list predstave Izgubljeni ton, Forum Ljubljana in Lutkovno gledališče Ljubljana, sezona 09/10

² prav tam

Mali
kolaž za gledališki list
predstave *Izgubljeni ton*, 2010

Bergmandeljčevo pivo
del ustripljene zgodbe
tuš, računalniška grafika, 2010

Odnese! jo je k svojemu
jamskemu domu in
skrbel zanjo.